

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Eesti Panga seaduse muutmine

Eesti Panga presidendi ettekanne Riigikogu rahanduskomisjonile

14.09.2026

Miks on seaduse muutmine vajalik?

1 EKP kohustuslik eetikaraamistik

Euroala keskpankadel peab olema toimiv raamistik huvide konflikti ja turutundliku teabe väärkasutuse vältimiseks.

2 Seaduslik alus töötaja piirangutele

Eesti Pank ei saa üksnes sisereeglina ühepoolselt keelata vajalikke finantstehinguid ega kehtestada kõiki ametijärgseid piiranguid.

3 Ajakohane keskpanga seadus

Mitmed juhtimise, kapitali ja aruandluse sätted vajavad selgemaks ja tänapäevase töökorraldusega kooskõlla viimist.

Eelnõu eesmärk on õiguslik selgus, mitte Eesti Panga ülesannete laiendamine.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Mida eelnõuga muudetakse?

Valdkond	Muudatuse sisu
Juhtimine	Täpsustatakse nõukogu, nõukogu esimehe, presidendi ja juhatuse pädevusi.
Kapital ja aruandlus	Lihtsustatakse omakapitali struktuuri ning täpsustatakse aastaaruande regulatsiooni.
Huvide konflikt	Kehtestatakse üldine vältimiskohustus ja riskipõhised finantstehingute piirangud.
Ooteaeg	Luuakse seaduslik alus ametijärgsetele piirangutele ja hüvitisele.
Taustakontroll	Sätestatakse KAPO taustakontrolli alus riskipõhistel ametikohtadel.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Miks ei piisa sisereeglitest?

Töötaja põhiõigusi piiravad meetmed peavad olema seadusega ette nähtud.

A Piirangu olemus

Tehingukeeld, võõrandamiskohustus, ooteaeg ja taustakontroll võivad mõjutada omandit, töökoha valikut ja eraelu.

B Senine lahendus

Osa reegleid on rakendatud juhendite ja kokkulepetega, kuid see ei anna piisavat üldist ja ühetaolist õiguslikku alust.

C Eelnõu lahendus

Seadus määrab piirangute aluse, eesmärgi, kohaldamisala ning peamised kaitsemehhanismid.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Huvide konflikt ja finantstehingud

- Kõigile töötajatele sätestatakse üldine kohustus vältida huvide konflikti.
- Turutundlikule teabele regulaarselt ligi pääsevatel ametikohtadel keelatakse tehingud teatud reguleeritud üksuste instrumentidega.
- Eesti Pank määrab riskipõhiselt ametikohad, millele piirang kohaldub.
- Täiendavad meetmed võivad olla eelnev luba, aruandlus või tehingute keeluperiood.
- Finantsinstrumentide võõrandamist saab nõuda üksnes viimase abinõuna.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Ooteaeg pärast Eesti Pangast lahkumist

1 Töötaja

Kuni 12 kuud, kui järgmine töö või nõustamissuhe tekitab huvide konflikti.

2 Juhatuse liige

Vähemalt 12 kuud; nõukogu võib erandjuhul pikendada kuni 24 kuuni.

3 Hüvitis ja vastutus

Ooteaja eest makstakse hüvitist; rikkumise korral saab nõuda hüvitise tagastamist ja kahju hüvitamist.

Eesmärk ei ole takistada karjääri, vaid vältida näilist või tegelikku huvide konflikti.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Taustakontroll: riskipõhine usaldusväärsuse kontroll

Küsimus	Eelnõu lahendus
Kellele?	Ainult riskipõhistele ametikohtadele – mitte kogu personalile.
Millal?	Tööle kandideerimisel ning töösuhte kestel iga viie aasta järel või põhjendatud kahtluse korral.
Kes teeb?	Kaitsepolitseiamet, isiku eelneval kirjalikul nõusolekul.
Tulemus	Võib olla aluseks tööle võtmisest keeldumiseks, üleviimiseks või töösuhte lõpetamiseks.
Kaitsemehhanism	Enne töösuhte lõpetamist tuleb võimaluse korral pakkuda muud sobivat ametikohta.

Juhtimise muudatused

- Juhatuse roll panga juhtimisel ja töö korraldamisel sätestatakse selgemalt.
- Presidendi ainupädevusest eemaldatakse ebaselge „üldjuhtimise“ mõiste.
- Nõukogu esimees saab selge pädevuse sõlmida juhatuse liikmetega lepingud; tingimused kiidab heaks nõukogu.
- Riigikogu pöördumistele vastamine muutub operatiivsemaks – nõukogu eelnev heakskiit ei ole enam vajalik.
- Presidendi asendamise kord ja asepresidentide ametiaja piirang muutuvad selgemaks.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Kapital ja reservid

100 miljonit → 400 miljonit

Põhikapital

Põhikapital suurendatakse 400 miljoni euronit olemasoleva omakapitali arvelt.

2 omakapitali tasandit

Omakapital koosneb edaspidi kapitalist ja reservidest; ajaloolised sihtkapital, sihtfondid ja erireserv jäetakse välja.

0 €

Riigi lisaraha

Muudatus ei eelda riigipoolset sissemakset ega vähenda Eesti Panga finantssõltumatust.

- Kasumi jaotamisel kaetakse esmalt varasem kahjum ning seejärel suurendatakse vajadusel reserve.
- Põhikapitali kasutamiseks kahjumi katmisel ei ole enam vaja Riigikogu luba.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Piirangud on sihitud ja proportsionaalsed

245 töötajat

Eesti Pangas oli 31.12.2025 seisuga 245 töötajat ja 3 juhatuse liiget.

77 turutundliku teabe juurdepääs

Piirangud puudutavad eeskätt regulaarse turutundliku teabe juurdepääsuga ametikohti.

9 + 3 ooteaja kokkulepped

Ooteaja kokkulepped olid sõlmitud 9 töötaja ja kolme juhatuse liikmega; olulist kasvu ei planeerita.

Praktiline mõju on seega piiratud konkreetsete riskikohtadega, mitte kogu organisatsiooniga.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Üleminek olemasolevatele töötajatele

- Juba piiranguga ametikohal töötav isik teatab võimalikku huvide konflikti põhjustavatest instrumentidest ühe kuu jooksul.
- Olemasoleva instrumendi võõrandamist ei saa nõuda enne ühe aasta möödumist seaduse jõustumisest.
- Juba töötavate isikute taustakontrolli võib teha mitte varem kui ühe aasta möödumisel jõustumisest.
- Töötajat teavitatakse kirjalikult kontrolli eesmärgist, ulatusest ja nõusoleku andmisest keeldumise tagajärgedest.
- Need üleminekureeglid vähendavad tagasiulatuva või ootamatu mõju riski.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

Palume toetada eelnõu menetlemist

See loob Eesti Pangale selge õigusliku aluse eurosüsteemi eetikareeglite rakendamiseks, ajakohastab juhtimise ja kapitali regulatsiooni ning kaitseb keskpanga usaldusväärsust.